

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redaktie:
Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. R. Kok, Ameide; Ds. H. van Leeuwen, Rotterdam-West; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum; Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn, en B. van der Wal, Dordrecht-Centrum.

Redaktie:
Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 17, Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:
Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 6,— per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

UIT VERLIES WINST

Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus' wil schade geacht.
Filip. 3 : 7

Paulus spreekt hier van een gewin, maar dat gewin, hoe rijk de voorrechten op zichzelf waren, was toch maar een schijnbaar gewin. Hij heeft echter zijn gewin schade leren achten om Christus' wil. Als we vragen: wat meende Paulus, dat zijn gewin was, dan telt hij het in de voorafgaande verzen op. Hij was besneden ten achtsten dage, dus hij was geen proseliet uit de heidenen, maar naar het bevel des Heeren besneden op de achtste dag; hij kon zeggen van nature Jood te zijn, en geen zondaar uit de heidenen. Ook kon hij zeggen uit het geslacht Israëls te zijn, en behoorde dus tot het volk door God afgezonderd, aan 't welk ook de Heere Zijn wetten had gegeven. Uit de stam van Benjamin was hij, uit de doorluchte stam, waarvan Jakob stervende had geprofeteerd: Benjamin zal als een wolf verscheuren, 's morgens zal hij roof eten, en 's avonds zal hij buit uitdelen. Hij is die stam, die zich alle eeuwen trouw had betoond aan koningshuis en priesterdom. Paulus was een Hebreër uit de Hebreëen, hij was dus niet uit een gemengd geslacht. Naar de wet was hij een Farizeër; hij behoorde niet tot de Sadduceëen of Esseërs, maar tot de meest rechtzinnige richting; hij nam het zo zwaar mogelijk. Hij onderhield de wet stiptelijk en hij was daarbij een ijverige Farizeër, hij streed voor de vaderlijke inzettingen en daarom vervolgde hij de christenen ten bloede toe. Onberispelijk was Paulus. Niemand kon een vinger op hem leggen, hij was in alles een voorbeeldig mens. Dit alles was Paulus een gewin; in die waan leefde hij eertijds. Als er één was, die zich op uiterlijke voorrechten kon beroemen, dan was het Paulus. Zouden er nu nog niet velen gevonden worden, die, al is het enigszins anders, bovengenoemde voorrechten als een aanbevelingsbrief bij zich dragen voor de hemel? Hoevelen beroemen zich op het teken des Verbonds, schermen met hun afkomst; zij behoren bij een kerk; zijn uit godvrezende ouders geboren; zij leven onberispelijk; zij strijden voor al wat christelijk is; zij zijn getrouwe Avondmaalgangers; zij offeren veel, zij zijn niet ongevoelig voor de geestelijke dingen, zij hebben zelfs uitreddingen gehad, en zij zouden haast vragen: wat ontbreekt mij nog? Het is een groot gevaar voor de godsdienstige mens, dat hij van al die voor-

rechten heimelijk een grond van zaligheid gaat maken, die toch eenmaal in de ure des stervens zal blijken ongenoegzaam te zijn om in het gericht Gods te kunnen bestaan. Paulus dacht eveneens, dat al de voorrechten, waarin hij deelde, gewin zouden zijn, maar hoe anders heeft hij het nu gezien. Hij zegt: hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus' wil schade geacht. Er heeft een verandering bij de apostel plaats gehad. ~~God had hem de ogen geopend~~ en nu heeft hij het leren verstaan, dat Jezus gekomen was om zondaren zalig te maken, van wie hij de grootste was. Wat baten hem nu al die voorrechten? Hij had ze niet recht gebruikt; hij meende er een brug van te kunnen maken om de hemel in te gaan. Voor elk mens is het noodzakelijk, dat hij al wat hem gewin schijnt, om Jezus' wil verliest. Dit kan alleen als men door het ondekkend licht des Heiligen Geestes zichzelf leert kennen. Dan wordt men een arme zondaar; dan leert men het verstaan, dat onze beste werken in de weegschaal van het Goddelijk recht gewogen, te licht bevonden worden. Zalig is het, hoewel pijnlijk voor het vlees; om alles te verliezen, want dat leidt tot een rijke winst. Hetgeen mij gewin was, heb ik om Christus' wil schade geacht. Paulus heeft Christus leren kennen als zijn

VAN DE ADMINISTRATIE

Hoewel het gireren van het abonnementsgeld nog steeds doorgaat, moeten wij thans een datum vaststellen, tot hoe lang het abonnementsgeld nog per giro betaald kan worden. Na 1 oktober zullen wij een kwitantie per post moeten aanbieden, wat helaas veel werk en onnodige kosten met zich brengt. Vandaar doen wij thans een vriendelijk verzoek aan hen, die het abonnementsgeld nog niet gireerden, dit vóór 1 oktober te doen. Mogen wij op aller medewerking rekenen? Bij voorbaat onze dank. Nog een vriendelijk verzoek. Wie kan mij helpen aan de juiste adressen van een 2-tal abonnees, n.l.: C. Lange-laar, Lorentzlaan 5, Amsterdam en M. Stam, Hellebaardierstraat 17a, Gorinchem? Aan overbetalingen ontvingen wij f 40,85, daarvoor hartelijk dank en wel voortdurende aanbeveling. Allen, die ons bemoedigden met hun schrijven, en tevens nieuwe abonnees aanbrachten, onze bijzondere dank. Ons gironummer is 704350, ten name van de administratie van Bewaar het Pand te Alphen aan de Rijn, v. Eeghenstraat 14.

Borg en Zaligmaker. Het heeft God behaagd Zijn Zoon in hem te openbaren en delende in dat bezit, gaat Paulus er mee voort om alles schade en drek te achten om de uitnemendheid der kennis van Christus. Er is geen uitnemender kennis dan Christus te kennen; alleen die kennis zal er ons toe leiden om al wat ons gewin schijnt schade te achten. Mozes wilde ook hierom liever met het volk Gods kwalijk behandeld worden dan de schatten van Egypte te bezitten en achtte de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom dan de genietingen der zonde. Hebben ook wij reeds het geheim leren verstaan, dat in het schade achten van al wat buiten Christus is, onze winst ligt? Ingebeelde rijkdom eindigt in eeuwige schade. Zalig, die het mag kennen:

'k Heb alles verloren,
Maar Jezus verkoren,
Wiens eigen ik ben.

wijlen Ds. J.W. van Ree

De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

11.

Voor het innerlijke leven is het van grote betekenis zo wij leren leven vanuit het welbehagen des Heeren. In ons leven vanuit Adam is niet iets te bedenken dat de Heere welbehagelijk kan zijn, al heeft het nog zoveel schijn van vroomheid. In de staat van onze ellende zijn wij altijd en in alles verwerpelijk voor God. Gods welbehagen is in Christus, Zijn Knecht, de Zaligmaker der wereld. „En het welbehagen des Heeren zal door Zijn hand gelukkiglijk voortgaan”. Gods welbehagen had zijn ingang en voortgang bekomen in het hart van de Pelgrim. Vanuit de staat der ellende was hij gesteld in de staat der genade, bij de inlijving in

Christus, door het wezen des geloofs deelachtig te worden. In het nieuwe leven der genade, dat voortvloeit uit de innerlijke geloofsgemeenschap met Christus door de dierbare werkingen van de Heilige Geest, heeft God Zijn welbehagen. En nu wil de Heere dat wij in het geloof leren leven uit Zijn welbehagen. Dat is altijd tot vernedering van de mens en tot verheerlijking van de Heere. De Pelgrim heeft bij het openen van en het gaan door de enge poort de zoetigheid van Gods welbehagen mogen proeven en smaken. Zijn hart was versierd met de zachtmoedigheid en nederigheid, met de oprechtheid en gehoorzaamheid van Christus. Er

was in hem, tot roem van de Geest van Christus, niet de minste zelfverheffing te bespeuren. Zijn droefheid over de zonde en zijn bukken in het stof der verootmoediging vloeide voort uit zijn geloofsgemeenschap met Christus. En zo is het ingaan door de enge poort een ingaan door Christus. De waarachtige bekering is een afsterven en opstaan in en door Christus.

Van deze geloofswerkzaamheden bekomen de oprechten met meer of minder klaarheid iets in het hart. Toen deze poort voor u geopend werd om in te gaan, werd het u duidelijk dat uw komst tot de Heere met al uw noden, met al uw schuld en zonden, Hem welbehagelijk was. U mocht Hem net als de Pelgrim alles vertellen, het was u niet mogelijk enig kwaad voor Hem te verbergen. En al werd de last der zonde niet van u weggenomen, u werd net als de verloren zoon gekust en omhelsd vanuit Gods goedertierenheid. Dat verbond uw hart des te inniger aan de Heere en aan Zijn dienst. Hiervan te zwijgen was u niet mogelijk, vanuit de volheid van uw gemoed mocht u Zijn goedertierenheid prijzen.

Vanuit het welbehagen des Heeren is de Pelgrim vol verwondering, daar hij zo zoet en zalig vertroost is. Maar wat zijn zware last betreft, daarvan kan hij door Welbehagen niet bevrijd worden. Daarvoor moet hij op de plaats der bevrijding komen, de plaats waar het recht Gods zijn totale verheerlijking heeft verkregen. En daar zal die zware last hem als vanzelf van de schouders glijden. En zo is hem de deur der hoop met meer klaarheid geopend, hij heeft met meer vrucht in het hart de ruimte van het Evangelie aanschouwd.

Verkwikt en vertroost vanuit het welbehagen des Heeren wordt de Pelgrim de weg gewezen naar het huis van Uitlegger. Een huis waar hem verschillende zaken van grote betekenis meegedeeld zullen worden, opdat hij de voorzichtigheid der rechtvaardigen met meer ernst zou leren betrachten.

Gekomen bij het huis van Uitlegger moet hij naar het voorschrift hem gegeven, kloppen en wachten totdat hem zou worden opengedaan. De Pelgrim heeft van Godswege het genaderecht om tot deze poort te komen en aan te kloppen. Maar tegelijkertijd moet hij meer en meer geoefend worden in de beleving van zijn afhankelijkheid en onwaardigheid. Na het kloppen is de deur van buitenaf niet te openen. Het is niet mogelijk zo maar binnen te stappen, u moet wachten totdat de deur u geopend wordt. Van stap tot stap moeten wij door Gods Geest geleid worden.

De wetenschap dat wij onze harten niet kunnen stellen in het licht van Gods vriendelijk aangezicht, in de onderwijzingen van Zijn Geest, moet beleefd worden. En bij het wachten op het openen van de deur, wil de Heere dat wij gedurig kloppen met een diep besef van onze onwaardigheid. Ja, met de bekentenis dat het rechtvaardig zou zijn vanwege onze verdorvenheid als de deur gesloten bleef.

Deze beproeving dient tot verkrijging van een innig gebedsleven. Uit het kloppen en wachten tot u wordt opengedaan, bemerkt de Heere dat u vertrouwt op dit woord: „Klopt, en u zal open gedaan worden”. Eindelijk werd de pelgrim door Uitlegger, de heer van dit huis, de deur geopend als hij het doel van zijn komst te kennen gegeven had. Vriendelijk sprak hij tot hem dit woord: „Kom binnen, dan zal ik u zeggen wat u nuttig kan zijn”. Zijn hart werd er door vertroost tot versterking in het geloof. Gekomen in dit heerlijke pelgrimshuis moest hij Uitlegger bij het licht dat hem ontstoken werd, van kamer tot kamer volgen, voor het onderwijs dat hij nodig had tot verzoening door voldoening.

In dat verband wordt in Job. 33 van een Godsgezant, een Uitlegger gesproken. En dat is Gods volheerlijke openbaring in Jezus Christus. Een Gezant, een Uitlegger van het hoogste gerechtshof moet er bij Job en zijn vrienden aan te pas komen. Het twist-

uur ging eerst van dag tot dag en daarna van uur tot uur steeds feller branden. Iedereen bracht op zijn tijd hout uit doornbossen gehouwen mee, om het vuur der verbittering brandende te houden.

Job heeft reeds een beroep gedaan op het hoogste gerechtshof, en nu wordt er ook van gesproken door Elihu. En wat zal Gods Gezant en Uitlegger er nu aan doen om de mens zijn rechte plicht teleren tegenover God en zijn naaste? Een plicht die wij als mensen elkander niet kunnen leren.

Door Gods Gezant worden de partijen in de eerste plaats tot zwijgen gebracht. Met een redenerende godsdienst kunnen wij niet bestaan, kan het twistuur niet geblust worden. Bij het aanschouwen van Gods grootheid kwam Job in vernedering en zelfverfoeiing. Met een innig berouw over al zijn geredeneer bekende hij stof en as te zijn. Met een zwijgende mond geeft hij zijn zaak geheel en onvoorwaardelijk aan de Heere over. En dat is nu het werk van Gods Gezant en Uitlegger. Daarna zijn door Gods Gezant de vrienden tot zwijgen gebracht. Met een brandoffer moeten zij naar Job opdat hij voor hen zou bidden. Hier wordt geen twistwoord meer gehoord. Hoe is het mogelijk? Wie had dat kunnen denken? Nu ontmoeten wij Job met zijn vrienden aan de troon van Gods genade. En de Heere nam het aangezicht van Job aan.

Door het geloof is Job nu met zijn vrienden in het hof des hemels, en dat is het werk van Gods Gezant en Uitlegger. En Hij die Job met zijn vrienden heeft leren bidden, bidt: „Verlos hem, dat hij in het verderf niet nederdale. Ik heb verzoening gevonden”. En hierop volgt de verhoring: „Verlos hem, dat hij in het verderf niet nederdale. Ik heb verzoening gevonden”. Gods Gezant is de Middelaar Gods en der mensen. En zie, de Heere opende de gevangenis van Job.

De Pelgrim moet weten, en wij met hem, dat het leven een zaak des gerichts is, waarin wij Gods Gezant en Uitlegger van dag tot dag nodig hebben, om een biddend leven te leren leven. Hij is onze Trooster, onze Voorpraak bij de Vader. En de Geest des Vaders en des Zoons is onze Trooster hier op aarde. Hij bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen. Hij is de Uitlegger van de Schrift. Hij leidt ons in de waarheid. Alleen door Uitlegger kunnen wij het Goddelijk spreken tot ons verstaan en ter harte nemen. En zo hebben wij Zijn bediening ook van node in het bidden tot God, in het smeken om ontferming. Bij ons staan in het huis van Uitlegger moet het ons duidelijk zijn dat deze man tot ons spreekt vanuit het Woord des Geestes. Wij zijn hier dus op de leerschool van Uitlegger. Bunyan beziet dit in het licht van het geheel en zo worden wij hier gesteld op de leerschool van de Heilige Geest.

A.

Ds. Kok

Naar de

10.

CATECHISATIE

C. De Heilige Schrift.

De inspiratie (vervolg)

Wij vervolgen dus onze les over de inspiratie van de Bijbel. We merkten reeds op, hoe de moderne Schriftcritiek scherp haar ontleedmes gezet heeft in de waarheid van Gods Woord. En dat betreft bijzonder de inspiratie of ingeving van de Bijbel.

We belijden, dat de Bijbel is het onfeilbare Woord van God, doordien het is ingegeven door de bijzondere speciale drijving van de Heilige Geest, naar 2 Petr. 1 : 21 en 2 Tim. 3 : 16, van Genesis 1 tot Openbaring van Johannes 22 ook woordelijk.

Dit nu wordt betwist en geloochend door de schriftcritici. Men gaat uit van het standpunt, dat alleen het religieus-ethische, het

„geestelijke” is geïnspireerd, maar niet het historische, wat de schrijvers reeds wisten (de dualistische methode).

De moderne schriftcritici (Bultman) spreken van de „herontdekking van de Bijbel”. Daarin gaat het niet over de *feiten* als zodanig, maar om de boodschap, welke achter de feiten schuilt. De vermelding van defeiten is slechts „mythologische inkleding”. De Godsopenbaring kwam tot de schrijvers „tijd-gebonden”, d.w.z. in de vormen en ideeën van hun tijd. Zo o.m. hetscheppingsverhaal, de beschrijving van de val (boom en slang). De profetieën zijn zgn. uitingen van hooggespannen geestesleven (niet te verwarren met „geestelijk leven”). Wanneer Christus Zich beroept op het Oude Testament, dan heeft Zijn getuigenis geen normatieve kracht (wat dus thans nog bindend zou zijn).

Maar is dit laatste niet juist? zo vraagt u. Zegt Christus Zelf niet: „Gij hebt gehoord, dat tot de ouden gezegd is..... doch Ik zeg u: hebt uw vijanden lief”.

We moeten deze uitspraak zien in het juiste verband. Christus keerde Zich niet tegen de profeten en hun Godswoorden, maar tegen de opvattingen van oude Joodse rabbijnen en hun menselijke inzettingen, waarop de farizeërs en de schriftgeleerden zich beriepen en die zij als gezagdragend beschouwden.

Deze moderne opvattingen en dwaasheden over het wegcijferen van de feiten des Bijbels worden al meer op de scholen ook ingedragen. Zo voelt u wel, dat wie nog blijft vasthouden aan de waarheid, dat heel de Bijbel is ingegeven, zakelijk en woordelijk, als ouderwets en als achterlijk wordt gebrandmerkt. Zo komt dus het door-en-door verderfelijke en God-onterende steeds intenser uit in deze moderne opvatting: het gaat om de boodschap Gods en die boodschap moet u voor het heden ontvangen en aanvaarden, los van haar tijdgebondenheid. Rustig stelt men Jezus' woord hoger dan dat van Mozes. Men schernt met hetgeen Paulus schrijft over de wet, dat namelijk Christus ons zou bevrijd hebben van de „letter der wet”, van de dienstbaarheid der wet. Houd je toch niet langer bezig met de letter der Schrift, met al dat „wetticisme” zoals niet-werken op zondag enz., trek toch dat nauwe corset uit en leef als een „vrij christen”, zoek een religie, die het leven verrijkt en verruimt.

Men gaat thans zelfs zo ver, dat men rustig durft te schrijven (zie in „De Rotterdammer” van 11 aug. j.l.): „Het is echt menselijk, maar tevens ongeestelijk, vastigheid te zoeken in het sekundaire: in een gedateerde belijdenis, een gedateerde Bijbelvertaling, een gedateerde kerkorde, in een instituut dat het langer dan een halve eeuw uitgehouden heeft”.

Bedoelt de schrijver hiermede, dat we ook onze belijdenisgeschriften en de nog-altijd-betrouwbare Statenvertaling als „tijdgebonden” moeten zien? Gaat het hier om een verouderde spelling of om een verouderd woord of gluurt hier het dualisme „Woord Gods” en „Bijbel” om de hoek?

Neen, we mogen vanzelf nooit de belijdenisgeschriften Goddelijk gezag toekennen. Dat heeft alleen Gods Woord. Maar wel hebben wij ze, alsook de Statenvertaling, te zien als kostbare geschenken van God gegeven aan Zijn kerk: een zuivere en betrouwbare vertaling om de Bijbel te kunnen lezen, d.i. een vertaling, welke de zuivere zin van de Heilige Geest weergeeft in het bepaalde woord, in de bepaalde zin of in het bepaalde gedeelte van Gods Woord, en om door middel van de belijdenisgeschriften de onveranderlijke waarheden van Gods Woord te kennen en die door te geven en over te dragen aan het nageslacht!

In het wezen van de zaak gaat het om het wegdoozen van de kernwaarden van Gods Woord: de algehele verdorvenheid van de mens, de wedergeboorte, de waarachtige bekering des mensen, het verschil tussen „historisch” geloof en „zaligmakend” ge-

loof, de partikuliere verzoening van Christus door voldoening, de persoonlijke verkiezing tot zaligheid, waarvan onze schone belijdenisgeschriften zo zaakrijk handelen.

En nu kan men zeggen: dat bedoelen we niet, maar dan moet dat duidelijk blijken.

We beleven een tijd, dat de duivel 's Heeren kerk al ernstiger infekteert met zijn listige medikamenten en zich openbaart als een „engel des lichts”!

Daarom: kerk van Nederland! Waakt en bidt, dat ge niet in verzoeking komt. We zien de satan al druk bezig om, als het kon, ook de uitverkorenen te verleiden.

En wat betreft de mening: je behoeft je niet te houden aan de letter der wet, ach, welk een blindheid openbaart men! Zeker, Paulus schrijft in 2 Kor. 3 : 6: „Want de letter doodt”, in Gal. 5 : 1: „en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen” en in Rom. 7 : 6: „Maar nu zijn wij vrijgemaakt van de wet”, maar dan bedoelt hij er toch wel iets heel anders mee dan wat de zogenaamde nieuwere theologie ervan

maakt. Paulus keert zich hier fel tegen de dwaalleraars, die de christenen zochten te drijven tot de onderhouding van voorbijgaande ceremoniële handelingen en om door de uitwendige onderhouding der wet zalig te kunnen worden, gerechtvaardigd voor God. Vandaar dat Paulus in Rom. 3 : 20 schrijft: „Daarom zal uit de werl en der wet geen vlees gerechtvaardigd worden voor Hem; want door de wet is de kennis der zonde” (We hopen t.z.t. hierop nader terug te komen).

Zo bedoelt de apostel dus niet te zeggen, dat het niet aankomt op de letter der Schrift, gelijk de moderne kritiek wil poneren.

Zie, daarom is het dus van het allergrootste belang onvoorwaardelijk vast te blijven houden aan de waarheid, dat de Bijbel is HET BESCHREVEN WOORD VAN GOD, dat het Woord Gods RECHTSTREEKS gekomen is van God, aan het: „daar staat geschreven”!

R'dam-W.

v.L.

Ds. Gezelle Meerburg

De boeteprediker van het land van Altena

11

En dit wil nu juist niet zeggen, dat Gezelle Meerburg in zijn preken een vertoon van geleerdheid gaf. Eerder was hij daar afkerig van. Hij zag de gemeente voor zich in zijn bediening. Vaak sloot hij aan bij het leven van zijn gemeente en omgeving. Eenvoudig was hij, zonder platvloers of banaal te zijn. Duidelijk in de voorstelling van de waarheid Gods, zodat de meest eenvoudige van zijn gemeente hem wat dat betreft volgen kon. Zijn herderlijk hart, dat waakte over de kudde, zal de eenvoud gezocht hebben, opdat ieder met het Woord van dood en leven in aanraking zou komen.

Nu we nog schrijven over de ernstige wijze, die Gezelle Meerburg bij het toebereiden tot de prediking gewoon was aan de dag te leggen, zal een bepaald element niet voorbijgegaan kunnen worden. We doelen hier op zijn kennis van de geschriften uit de tijd van de Nadere Reformatie en niet het minst van Engelse en Schotse schrijvers.

Ook zonder de namen te lezen van één van deze in zijn preken, zouden we toch al vermoeden kunnen, dat hij geen vreemdeling van deze lektuur geweest is. De wijze van vermanen en waarschuwen, de ontleding van het zieleleven verraden geestesverwantschap. En Gezelle Meerburg laat niet altijd in het onzekere, dat hij zelf eerst onderwezen is door middel van b.v. Brakel, v.d. Groe, Rutherford.

Tekenend is in dit verband zijn preek over de arglistigheid van het mensenhart (Jeremia 17 : 9). In deze preek gaat hij na in de eerste plaats de arglistigheid, zoals deze zich openbaart in de onwedergeborenen, ten tweede, zoals deze plaats heeft bij de schijnbekeerden, en tenslotte, zoals deze gevonden wordt bij de wedergeborenen. Het geheel is ernstig en ontdekkend, terwijl toch het hart van de prediker erin klopt vol liefde om het middel te zijn tot bekering. Aangrijpend is vooral ook het tweede gedeelte van de preek over de schijnbekeerden. Aan het eind van dit gedeelte zegt Gezelle Meerburg: „Wij hebben dit één en ander niet voorgesteld om de harten der gelovigen kleinmoedig te maken, of hen in een zondigtwijfel te brengen over hetgeen de Heere aan hun zielen gedaan heeft; verre zij het van ons het gekrookte riet te willen verbreken of de glimmende vlaswiek te willen uitblussen, die God niet verbreken of uitblussen zal. Maar de liefde tot zoveel arme zielen, die zichzelf bedriegen, het gewicht der zaak dringt ons. Het geldt toch een eeuwigheid; die zich hier bedriegt, bedriegt zich voor eeuwig; waarlijk, het is zulk een geringe zaak niet, onder het kleine getal van de uitverkooren te behoren, van

een erfwachter der verdoemenis een erfgenaam van het eeuwige leven geworden te zijn.

Onder deze preek staan een tweetal aantekeningen, die erop wijzen, dat Gezelle Meerburg mede geleid is door een tweetal schrijvers. Eén van hen zal ons niet — althans de meesten niet, het is Jonathan Edwards, een Amerikaans theoloog — bekend zijn, maar de andere wel, met name Theodorus van der Groe.

Niet vreemd is het, dat in deze preek ook de naam van de laatste, de bekende prediker van Kralingen, genoemd wordt. En juist bij het gedeelte over de schijnbekeerden: „Wat is dan hun grond? Tranen en gestalten, aandoeningen uit hun natuur-gesteldheid voortkomende, de getuigenissen van de godzaligen en hun vertroostende toespraken; de grond van hun vertrouwen zoeken en vinden zij in zichzelf, daar deze buiten de mens in Christus ligt. Veel kunnen zulke mensen doen, vele goede dingen zoeken zij; zij zoeken in waarheid schone paarden, maar die ene parel van grote waarde om welke zij al wat zij hebben verkopen, hebben zij nog niet gevonden”.

Gezelle Meerburg was er de man niet naar om iemand na te doen en gedeelten uit iemands werken zonder meer over te nemen. In zijn preken klinkt de stem van Gods Woord door naar zijn aard en gaven, hem geschonken. Daarom kan hij met vrijmoedigheid de naam van Van der Groe er onder zetten met vermelding van de bron. Toch kunnen we gevoelen de band van Gezelle Meerburg aan deze strijder, die ongeveer een halve eeuw vóórdat deze preek werd uitgesproken, gestorven was.

En is het te verwonderen, dat hij zich ook verbonden gevoelde aan Dr. Samuel Rutherford, de Schotse geloofsheld, die zoveel inzicht ontvangen had in de oefeningen van het leven des geloofs?

Met erkentelijkheid merken we hier op de invloed van de mannen der Nadere Reformatie. Zonder deze is de eerste tijd na de Afscheiding niet te denken. Het is opmerkelijk, dat de Heere Ds. Hendrik de Cock van Ulrum niet alleen door middel van het lezen van Calvijns Institutie tot verandering gebracht heeft, maar ook door de werken van de Nadere Reformatie. Daarmee bedoelen we geenszins te zeggen dat de Afscheiding in alles de kenmerken van de Nadere Reformatie vertoont. Het zou zelfs dwaas zijn dat te beweren. Maar wel dat er geestelijke aansluiting was tussen de prediking uit de tijd na 1834 bij de Afscheidenen en die van de predikers der Nadere Reformatie. De geestelijke erfenis mocht zegenrijk doorwerken.

Bij Gezelle Meerburg lag het wat anders dan bij Hendrik de Cock. Hij was reeds vóór de tijd, dat hij predikant werd, in aanraking gekomen met de schatten uit de belijdenisgeschriften en de werken van Brakel o.a. In zijn gemeente en de omgeving waren deze niet onbekend. Ja, er was een honger en dorst bij die God vreesden, dat hun predikant die schatten maar zou voorstellen in een schriftuurlijk-bevindelijke bediening van Gods Woord. En zij zijn daarin niet beschaamd uitgekomen. Een wonder in die tijd, een dienstknecht, die met alle gebrek de volleraad Gods verkondigt en geestelijk leiding geeft.

Laten wij die schatten toch niet verachten. Alleen tot schade van onszelf en van de kerk wordt aan de geestelijke erfenis ook uit de tijd van de Nadere Reformatie voorbijgegaan. Een erfenis, die men rustig laat liggen of met een medelijdende glimlach voorbijgaat, kan ons alleen maar aanklagen. De klachten over verschraling enz. kunnen niet ernstig genomen worden, als de middelen niet onder de zegen des Heeren gebruikt worden. De Heere geve het in deze tijd van veel doorvloeiing. Niet om in dode orthodoxie op de erfenis te sterven, maar in de beleving eruit te leven. En dat heeft ook Gezelle Meerburg gezocht.

D. Slagboom.

Uit de **P**raktijk

10 11
't Zal maar waarheid moeten zijn, en het zal er op aan komen of het oprecht geweest is, want een mens kan al zo gauw wat denken van zichzelf, en dat het nog alles niets is en niet bestaan kan voor de eeuwigheid. Deze uitdrukkingen worden soms op huisbezoeken gehoord, maar waarom wordt dit gezegd? Zou het een vraag der bekommering zijn, dan zou het nog zo kwaad niet zijn, maar wordt dit gezegd om er zich achter te verschuilen, of om een andermans leven te bekritisieren, dan is het zeker niet op zijn plaats.

Er zijn maar al te veel tijden in het leven van Gods volk dat de waarheid in twijfel getrokken wordt, dat het is: „Zijn het maar geen inbeeldingen geweest? Dat men geweldig geslingerd wordt over zijn staat voor de eeuwigheid. Is het wel waar dat de Heere mij heeft opgezocht? Was mijn invallen voor de Heere wel echt? Kan ik wel van harte instemmen met de dichter: 'k Bekende o Heere, aan U oprecht mijn zonden, en ik verborg geen kwaad dat in mij werd gevonden. En hoe menigmaal moeten zij wel zeggen, ziende op hun eigen bestaan van binnen en van buiten: Heb ik dit alles maar niet „gedacht”? Op dit terrein is de levende kerk niet boven listige aanvallen en twijfelingen verheven, en komen zulke dingen zo menigmaal voor, en wat kan het benauwd zijn onder zulke omstandigheden, en hoe hoog kan dit uitgaan.

Maar dan wordt ook wel ondervonden dat zij uitgedreven worden met die benauwdheden tot de Heere, en krijgen zij wel vrijmoedigheid om zich geheel open te leggen voor de Heere, en mogen zij in praktijk brengen de woorden van de dichter: „Doorzoek vrij van omhoog mijn hart”.

Dan mogen ze de Heere in hun hart laten zien, en een beroep doen op Zijn alwetendheid en werk, zeggende met Thamar: „Wiens is deze staf, dit snoer en deze ring?”

Dan gebeurt het wel dat zij door terugleidend licht mogen zien het begin van het werk, en dan wordt alles weer waar, en zij mogen weer geloven dat de Heere dat werk gedaan heeft; dan is de Heere weer groot in hun harten, en liggen al die bestrijdingen en bedenkingen voor die tijd weer onder de voet. Dit zijn zalige en bevestigende ontmoetingen voor het levende volk.

Niet allen die zeggen: „Het zal waarheid

moeten zijn", kennen deze levendige werkzaamheden; hier is ook veel nagepraten, en wij zouden zeggen: een verschuilen achter gekke termen.

Een en ander kwam eens ter sprake op een bezoek, waar de eerste regels van dit artikel werden aangehaald. Wij kregen een beschouwing te horen over de weg der bekering: Dit zal gekend moeten worden, dat zal geleerd moeten worden en dat zal ondervonden moeten worden.

Een mens zal met alles wat hij heeft verloren moeten gaan, en het zal maar waarheid moeten zijn, want een mens is zo'n zelfbedrieger.

Ja vriend, veel van hetgeen u gezegd hebt is waar, maar hebt u wel eens opgemerkt dat sommige mensen in deze trant redeneren, maar dat het eigenlijk over een ander gaat, en het henzelf niet schijnt te raken? En als u nu zelf zegt en het verstandelijk schijnt te weten, wat er gekend moet worden tot zaligheid, dan willen wij u toch vragen: „Hoe staat het er nu met uzelf bij?”

Wij bedoelen: Hebt u daar zelf wat van geleerd en innerlijk ondervonden? Want zulke dingen, die u daar opnoemde, als dat werkelijkheid wordt, dan is een ziel er zelf bij, dat heeft zo één niet van horen zeggen. Denk eens in wat het is met een rechtvaardig God te doen te krijgen, en zelf in alles schuldig, geen bestaan voor die God en dat om eigen schuld, dan houden de woorden wel op, want dan bevindt een ziel zich waardig om voor eeuwig verworpen te worden, en dat moment is dan naar zijn waarneming zeer nabij. Hier raakt men aan het einde, de mogelijkheden aan 's mensen zijde worden afgesneden. Maar als het afgedaan is met een mens, belijft het God een mogelijkheid te ontsluiten, en dat is een almachtig wonder Gods voor zulk een hart.

Zou het dan waarheid zijn, vriend?

Dat dit later bestreden en betwijfeld wordt, dat hebben we reeds gezegd. Het ware werk wordt bestreden, maar wat schijn is, wordt wel met rust gelaten.

Ja, als ik eerlijk wezen moet, moet ik zeggen dat ik daar geen kennis aan heb. Ik heb het veel gehoord, maar om te zeggen dat ik dit beleefd heb, dat kan ik niet. Het zit me ook altijd niet even gemakkelijk. Ik weet het verstandelijk wel dat het zo niet goed gaat. Het Woord zegt het ons, dat als wij zo blijven zoals we geboren zijn, het dan voor eeuwig kwijt is.

Soms heb ik er geen rust van.

Ja vriend, ik denk dat u nog te veel rust hebt. Moest er bij ons, gezien de ernst der zaken, niet een haasten zijn om onzes levens wil?

En hoeveel legt de Heere aan ons wel ten koste?

Menigmaal wordt ons voorgesteld de weg ten dode, en de weg ten leven. En wat doen wij? Met al onze redeneringen de Heere de wet voorschrijven hoe het gaan moet, net als oud Israël, waarvan wij lezen: „Zij stelden de Heilige Israëls een perk”.

Maar als het eens waarheid wordt van binnen, dan wordt bevonden dat wij blind zijn in 's hemels wegen, dan weten wij het niet meer, dan worden wij geleid als blinden, en daar liggen de beloften voor in het Woord. Als een mens ontdaan wordt van al het zijne, en als een ontbloot schepsel voor zijn Maker komt te staan, dat is niet aangenaam voor het vlees, maar het is zo noodzakelijk en profijtelijk, want in die weg wil de Heere Zich openbaren aan een verloren schepsel, en wanneer daar later eens licht over vallen mag, dan worden die wegen goedgekeurd en bevonden liefdeswegen te zijn.

Het is niet uit te drukken wat in de Heere is aan te treffen voor de eeuwigheid, maar ook voor de tijd, want in Hem alleen is leven omdat Hij het Leven is, en het leven schenken kan en wil. Daarom, zoek en jaag daarnaar, laat er geen rust voor u zijn, aler u ook voor uzelf mag weten dat u bent overgegaan uit uw natuurstaat in de staat der genade.

Nu vriend, het is weer laat geworden van

avond, maar ik heb u nog wathoren zeggen, waarop we nog eens terug willen komen, dus nu nemen we op de gebruikelijke wijze weer afscheid van elkander.

J. van Heteren

Jiskens Pieters Hijlaridis

3.

Jiskens oudste dochter was dus gevaarlijk ziek, ja zij lag op haar uiterste.

De schrijver van de brief over Jiskens verborgen leven met God werd hierdoor getroffen, want hij wist dat juist deze dochter haar oogappel was. Hij gevoelde een aandrang in zich om de Heere voor haar te vragen en haar zelf te bezoeken.

De volgende morgen begaf hij zich op weg en reeds aan het huis van de vriendin, die hem de boodschap gebracht had, vernam hij, dat het meisje was gestorven. Met aandoening trad hij een half uur later de woning binnen, die aan alle zijden gesloten was en waar hij Jiskens in haar woonkamer gezeten vond.

„Jiskens”, zei hij, „ik weet het reeds wat de Heere u gedaan heeft en o, hoe gaarne zou ik in deze smartelijke weg een woord van troost en bemoediging u toespreken, maar eerst wil ik u vragen, wat gij nu van de Heere en van de weg, die Hij met u houdt, denkt”.

„Ga zitten”, zeide zij zeer bedaard tot hem, „en ik zal u die vraag beantwoorden. Ik denk van de Heere niets kwaads, want wat Hij mij geleend heeft, heeft Hij teruggenomen. Vele zoete dagen heeft de Heere mij door middel van dit kind gegeven. Och, had ik een hart om het ook nu met dankzegging te erkennen. Maar de Heere zag, dat ik misbruik maakte van Zijn gaven, dat mijn hart te veel gehecht was aan mijn kind, en nu toont Hij mij, dat Hij jaloers over mij is en dat is mij een bewijs Zijner eeuwige liefde, want de liefde is altijd jaloers. Zou ik het dan kwaad noemen als de Heere wegneemt wat er tussen Zijn liefde en mijn hart in de weg staat? Neen, eerst heb ik deze nacht geweend en ik zou mijn adem wel uit mijn mond hebben willen nemen, indien ik er mijn kind mee in het leven had kunnen houden, want mijn vlees was als verscheurd, maar de Heere heeft mij stil en bedaard gemaakt. Toen ben ik gaan opmerken, dat juist de pijn, die ik gevoelde over 's Heeren daden, mij bewees, dat er nog zoveel in mij is, dat sterven moet. En omdat ik niet kan en niet wil, daarom is de Heere zo goed om mij dat sterven, dat kruisigen van eigen zin en eigen gedachten te leren. En nu weet ik wel, dat ik lijdzzaamkenden genade nodig heb om deze weg stil en onderworpen te volgen. Maar terwijl ik die behoefte erken is het mij toch onmogelijk in de Heere iets anders te zien en van Hem te zeggen dan dat Hij goed is en dat Zijn weg recht is”.

Op deze wijze ging zij geruime tijd voort, terwijl het hem verkwikte, die haar zo hoorde spreken. De opmerkingen, die zij van tijd tot tijd maakte, bewezen — zo schrijft hij — duidelijk hoe zij ook in deze weg aan de voeten des Heeren zat te luisteren en er daardoor vruchtbaar in verkeerde.

„O, mijn vriend”, zei ze in de loop van het gesprek, „het is mij deze morgen zo duidelijk geworden welk een groot onderscheid er is tussen zien en geloven. Want als ik slechts zie op hetgeen de Heere doet, dan bemerk ik niets dan toorn. Eerst nam Hij mijn zoon weg, daarna doodde Hij mijn kinderen en nu scheurt Hij mijn dochter, de appel mijner ogen, van mij af. Is het niet waar, dan is het of God mij tot een tegenloop geworden is. Maar het is mij zulk een zalig voorrecht om, terwijl ik al dat kwaad zie, nochtans te mogen geloven, dat Hij goed is. Terwijl ik zie, dat Zijn oog toornig is, geloof ik, dat er bij Hem vriendelijke ogen zijn. Terwijl ik zie, dat Zijn handen gewaapend zijn met verschrikkingen, geloof ik toch, dat die handen zo mild en onfermend

zijn, dat ik er mijzelf gerust aan durf toe vertrouwen, en terwijl Hij mij slaat, geloof ik toch, dat Zijn hart voor mij brandende is van liefde.”

Jiskens staat hierin niet alleen. Hoe menigmaal blijkt, dat de Heere troost en sterkt zodat in tijden van smart en rouw kan worden gezongen:

De HEER is recht in al Zijn weg en werk
Zijn goedheid kent in 't gans heelal
geen perk.

Hij is nabij de ziel, die tot Hem zucht;
Hij troost het hart, dat schreiend tot Hem vlucht;

Dat ongeveinsd, in 't midden der elenden,
Zich naar Gods troon met zijn gebeente blijft wenden.

Hij geeft de wens van allen, die Hem vrezen;

Hun bede heeft Hij nimmer afgewezen.

B.

Leestafel

PROTESTANTS NEDERLAND. Maandblad van de Vereniging Protestants Nederland.

Deze vereniging werd opgericht in 1923. Zij draagt een interkerkelijk karakter en stelt zich op de grondslag van de Heilige Schrift als het Woord van God ten doel: verdieping van de kennis der reformatorische beginselen, verlevendiging van het historisch besef onder ons volk, verdediging van ons protestants-nationaal karakter en bevordering van de belangen van het protestantisme. Het lidmaatschap van de vereniging en een abonnement op het blad kost per jaar minimaal f 6,-, voor studerende f 3,-. Het secretariaat is gevestigd: Laan van Nieuw Oosteinde 289, Voorburg, en de afd. Publiciteit: Noordeinde 48a, Delft. We kunnen met het doel van harte instemmen.

ZENDINGSBODE. Maandblad uitgaande van de Stichting Spaanse Evangelische Zending.

Deze stichting stelt zich o.a. ten doel het verbreiden van het evangelie in Spanje en andere overwegend r.k. landen. Zie hiervoor nader onder onze bespreking van „Mijn Woord bewaard”, door Ds. M.C. Tanis in no. 5 van dit blad van 9 juni j.l. Het maandblad kost f 3,- per halfjaar. Adres van de stichting: J.R. van Oordt, redacteur van het blad, Eerste Hogeweg 39, Zeist. Eveneens aanbevolen.

ZIE! Onafhankelijk maandblad voor Christelijke samenleving.

Blijkens de kop zijn redactie en medewerkers leden van de Baptistengemeenten, Christelijke Gereformeerde Kerken, Evangelisch Lutherse Kerk, Gereformeerde Gemeenten, Gereformeerde Kerken, Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt), Nederlandse Hervormde Kerk en Vrije Evangelische Gemeenten. Er zijn nu drie nummers verschenen. In het tweede nummer lezen wij, dat de redactie werkt aan de voltooiing van een belangwekkend en ingrijpend plan voor meer onderlinge liefde, begrip en eenheid van de reformatorische kerken in Nederland. Wij kunnen niet verder op de inhoud ingaan. De verschijning van dit blad geeft ons wel te denken. De Heere vermaant ons in Zijn Woord de geesten te beproeven of ze uit God zijn. Dat is ook hier wel nodig. Wij moeten zoeken het pand, dat de Heere ons heeft toebetrouwd, te bewaren. Daarom kunnen wij dit blad niet aanbevelen.

STANDVASTIG. Kontaktorgaan van de stichting tot handhaving van de Statenvertaling.

Het eerste nummer is verschenen. Ds. J.G. van Minnen schrijft over de naam van het orgaan. Verder bevat het verschillende andere artikelen en mededelingen. Het is de bedoeling dat het blad onregelmatig zal verschijnen, namelijk steeds dan, wanneer er een aktele aanleiding voor is. Er wordt gedacht aan ongeveer drie keren per jaar. Het blad wordt gratis verspreid onder hen, die met het doel van de stichting sympathiseren. Wanneer men prijs stelt op toezending schrijve men aan de secretaris van de stichting: Ir. L.R.T. Oskam, Mauritsweg 60, Dordrecht. Het was een goede gedachte van het bestuur van de stichting om tot deze uitgave over te gaan. We kunnen daardoor met de activiteiten van de stichting op de hoogte blijven en met haar arbeid medeleven. In het blad wordt een landelijke vergadering aangekondigd, te houden op zaterdag 20 augustus in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Rotterdam-Zuid, waar verschillende predikanten het woord zouden voeren. Deze toogdag is inmiddels gehouden. Volgens een verslag in één der dagbladen waren er tweeduizend bezoekers uit alle delen van het land. Dat laat wel zien, dat er nog vele vrienden van de Statenvertaling zijn. De sprekers hebben op onderscheiden wijze de betekenis van deze vertaling naar voren gebracht. Wellicht kan de stichting overwegen het gesprokene samen te vatten in een brochure om er zo grotere bekendheid aan te geven. We mogen toch aannemen, dat er buiten die 2000 opgekomen vrienden nog vele duizenden zijn, die met het doel van de stichting instemmen.

B.



**OUDE BOEKEN
TE KOOP GEVRAAGD**

LINDENBERG'S BOEKHANDEL
Slaak 8 — Rotterdam-16 — Tel. 010-128934